

Заменивши у другом члану

$$d \sin t_1 = y_2 - y_1$$

имамо

$$\eta = \frac{y_1 \cos t_1}{2r^2} d\xi + \frac{y_2 \cos t_1}{6r^2} d\xi + \frac{y_1 \cos t_1}{6r^2} d\xi - \frac{y_1 \cos t_1 \zeta^2}{2r^2} - \frac{\sin t_1 \cos t_1 \zeta^3}{6r^2}$$

$$(14) \quad \eta = (2y_1 + y_2) \frac{\cos t_1}{6r^2} d\xi - \frac{y_1 \cos t_1}{2r^2} \zeta^2 - \frac{\sin t_1 \cos t_1}{6r^2} \zeta^3$$

То је пак једначина криве, која представља страну триангулације у конформној попречној цилиндричној пројекцији.
(Наставиће се)

Zakon o katastru zemljišta.

Narodna Skupština Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca primila je zakon o katastru zemljišta na svome XII. redovnom sastanku dne 28. novembra 1928. god. Po G. Ministru Finansija predloženi tekst zakona, kako je štampan u 4. svesci „Geometarskog Glasnika“ dobio je neke izmene, koje ovde navodimo, i molimo članove da te ispravke unesu u svoj primerak lista, da ne bismo morali zakonski tekst još jedanput štampati. Izmene jesu:

Kod člana 1. dodan je nov stav, koji glasi: „Katastar zemljišta se izradjuje za svaku katastarsku (poresku) opštinu zasebno. Granice katastarskih opština odredjuje Ministar Finansija.“

Član 11. počinje ovako: „Omedjavanja po čl. 9 i 10. . . .“

Član 16. brisan je iz zakonskog teksta, s toga su brojevi članova u predlogu od 17 pa do 19. smanjeni za jedan, zatim su pregrupisani članovi tako da čl. 60—75. predloga nose brojeve 19.—24. raniji članovi 20.—59. brojeve 25.—64. a članovi 66.—76. oznake 65.—75.

Kod čl. 31. iza reči „predstavnik dotične opštine“ dodano je: „koje bira opštinski odbor.“

Član 36. prestilizovan je i glasi: „Žalbe se podnose katastarskoj upravi ili sekciji za novi premer. Protiv rešenja žalbe ima mesta žalbi Generalnoj Direkciji katastra, ako se tiče operata izradjenog na osnovu novog premera ili Finansijskoj Direkciji, ako se tiče operata izradjenog na osnovu obnovljenog premera ili reambulacije. Rešenje Generalne Direkcije odnosno Finansijske Direkcije je izvršno.“

Kod čl. 42. prestilizovan je poslednji stav i glasi: „Za prijavljivanje štete po članu 12. Zakona o Neposrednim Porezima

važe odredbe Uredbe o otpisu poreza u slučaju elementarnih šteta donete na osnovu pomenutog člana Zakona o Neposrednim Porezima od 8. februara.“

Kod člana 47. dodana je na kraju rečenica:

„Nedolazak istih ne sprečava rad, ako ima dokaza, da su bili obavješteni.“

Kod člana 69. (ranijega čl. 70.) dodan je nov stav: „Izrada katastra kako je predviđeno odredbama ovog zakona vrši se u državnoj režiji putem inženjera, geometra, agronoma i pomoćnog personala, a može se vršiti i preko privatnih preduzeća.“

Ovlašćuje se Ministar Finansija da propiše Uredbu sa uslovima o davanju izrade katastra privatnim preduzećima, o organizaciji radova i nadzoru državnih organa.“

Ovim poslednjim izmenama, koje su ušle u tekst na samoj sednici plenuma, uvažena je delimično predstavka Glavne Uprave, koja je bila upućena Kraljevskoj Vladi, Narodnoj Skupštini i svima klubovima. Predstavka je formulisana na osnovu ankete, koju smo objavili u poslednjem broju lista, a na koju se sem jednoga kolege iz Zagreba odazvala jedino Beogradska Sekcija. Glasila je ovako:

Potpisana Glavna Uprava, kao predstavnik geometara Kraljevine S. H. S. smatra za nužno i korisno, da se u predlogu Zakona o Katastru zemljišta, koji se nalaze pred Narodnom Skupštinom stave sledeće dopune:

1.) Državna je potreba da se katastar zemljišta što pre i brže svrši, stoga treba da se za njegovu izradu angažuju sve stručne sile, koje se u Državi nalaze, a to su pored činovnika-stručnjaka i oni inženjeri odnosno geometri, koji obavljaju civilnu praksu. Zato molimo da se na kraju čl. 70. spomenutog predloga doda: „Premer opština na trošak Države, kao i gradjevin-skih rejona na trošak varoši i varošica mogu da vrše stručna lica, koji su državni činovnici, ili ovlašteni civilni inženjeri i geometri. Cene za rad privatnih stručnjaka utvrđuju se slobodnim nadmetanjem do minimuma, koji se ima propisati naročitim Pravilnikom.“

2.) Izrada Katastra može biti uspešna i može da zadovolji sve tražene svrhe, ako na izradi sudeluje doista samo stručni personal. Pošto u predlogu Zakona o katastru nije jasno izneto koje je to stručno osoblje i kakve kvalifikacije treba da ima, a da može vršiti katastarski premer, molimo da se na kraju čl. 3. doda: „Stručnjaci za vršenje katastarskog premera jesu: inženjeri-

geodete, građevinski inženjeri, koji su položili propisani državni ispit iz geodezije, geodete i geometri.“

3.) U dosadanjoj se praksi pokazalo da je rdjavo ukonačenje geometra na terenu velika smetnja intenzivnom radu. Samo traženje stana je dangubno, a zahtevaju se za iole pristojan stan od njega takve cene, kakve geometar obzirom na svoje slabo ekonomsko stanje ne može da daje. Postoji i u drugim državama obaveza opština, da na svoj trošak daju geometrima kod katastarskog premera stan u naturi. Stoga molimo da se kod člana 74. iza reči: „kancelarijske prostorije“ „i namešteni stan za geometra i njegovu porodicu“.

Novom stilizacijom zahteva pod 1 i 2, kako ju je primio zakonodavac, oduzeta je preciznost ovim odredbama, napose je izvodjenje katastra po civilnim preduzećima, dok ne izadje odnosna Uredba, jedna nepoznata.

Zakon kod štampanja ove sveske nije još sankcionisan¹⁾ ni publikovan.

Činjenica, što dobivamo zakonsku podlogu za katastarski rad, daje mogućnost, da se složnim radom odgovornih državnih vlasti i geometarske struke izvrši veliko kulturno delo osnivanja i obnove katastra u Kraljevini S. H. S. —

Нова организација финансијске службе. —

Од 1. јануара 1929. функционисаће државна финансијска власт у новој организацији. Како у ресор Министра Финансија спада извођење и одржавање катастра земљишта, те надзор над целокупним јавним премером, има ова реорганизација велико значење и за геометарску струку. Доносимо Уредбу о новој организацији изостављајући оне чланове, који геометре директно не интересују. Њезин текст по „Службеним Новинама“ од 20. октобра 1928. год. број 244. гласи:

На основу члана 343. Финансијског Закона за 1928/29. годину, прописујем ову:

У Р Е Д Б У

о

организацији финансијске струке и службе

ФИНАСИЈСКЕ УПРАВНЕ ВЛАСТИ

Члан 1. Највиша управна финансијска власт је Министарство Финансија.

¹⁾ Sankcionisan je 19. decembra 1928. god.

Под Министарством Финансија стоје непосредно Финансијске Дирекције, које врше финансијску управну власт, свака у своје, овом Уредбом, тачно одређеном подручју.

Финансијској Дирекцији непосредно су подређени :

- 1.) за пореску, таксену и благајничко-рачуноводску службу пореске управе ;
- 2.) за царинску службу царинарнице и царински одељци ;
- 3.) за катастарску службу катастарске управе ;
- 4.) за службу финансијске контроле среске управе финансијске контроле и њима подређени одељци финансијске контроле.

Седиште и територијалну надлежност ових најнижих финансијских управних власти одређује Министар Финансија.

Члан 2. до 4. (изостављен).

I. МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА.

На челу Министарства Финансија стоји Министар Финансија. По потреби службе стоји уз њ један или више Државних Подсекретара чији се делокруг одређује Краљевим Указом. По потреби службе поставља се Помоћник Министра Финансија, коме одређује делокруг сам Министар.

Члан 6. У састав Министарства Финансија улазе Кабинет Министра финансија, Државни Правобранилац и Генералне Дирекције. У састав Министарства Финансија долазе и Управа Државних Монопола и Генералне Дирекције Слободне Зоне у Солуну, али за ове установе и њихове организације важи посебна Уредба о Самосталној Монополској Управи од 25. јула 1925. године са доцнијим изменама и допунама, односно Уредба од 6. маја 1927. године.

Генералне Дирекције може Министар Финансија по одобрењу Министарског Савета спајати.

Члан 7. Кабинет Министра Финансија распоређује пошту упућену непосредно Министру Финансија, води евиденцију о одговорима, које се морају давати преко Народне Скупштине на посланичка питања и интерпелације и врши све остале послове које му Министар Финансија стави у дужност.

Пословима Кабинета управља лице, које делегује Министар Финансија из реда факултетски образованих виших чиновника финансијске струке. Делеговани чиновник за време рада у Кабинету задржава и даље своје редовно звање и ранг.

Члан 8. У надлежност Државног Правобраниоца спадају ови послови :

1.) да заступа непосредно или преко својих заступника код Финансијских Дирекција имовно правне интересе државе, било да их држава тражи или брани, према свима приватним лицима, пред редовним и изабраним судовима, како по грађанским тако и по кривичним предметима.

2.) да непосредно или преко својих заступника при Финансијској Дирекцији даје правна мишљења по свима важнијим предметима, кад Министри или старешине појединх надлештва то затраже.

Државни Правобранилац мора бити дипломирани правник и имати најмање 15 година ефективне државне а од тог најмање 10 година судијске службе или толико година при самом правобраниоштву. Његови заступници при Финансијским Дирекцијама морају имати исте квалификације и најмање 12 година ефективне државне, а од тог 10 година судијске службе или 8 година при самом правобраниоштву.

Државног Правобраниоца заступају у унутрашњости његови заступници при Финансијским Дирекцијама, а његов делокруг може обухватити територију једне или више финансијских Дирекција. Како Државни Правобранилац, тако и његови заступници при Дирекцијама раде у посебном одсеку са потребним бројем службеника.

У случају отсуства, како Државног Правобраниоца, тако и његове заступнике при Финансијским Дирекцијама заступа у дужности најстарији чиновник односног правобраниоштва.

Члан 9. Генералие Дирекције деле се у одељења а одељења, по потреби, у одсеке. Како одељења тако и одсеке може Министар Финансија спајати, а умножити преко ове Уредбе само кад су буџетом предвиђени.

На челу Генералне Дирекције стоји Генерални Директор, на челу одељења Начелник, а на челу одсека шеф одсека Генералне Дирекције.

Генералног Директора Државног Рачуноводства и Буџета заступа у дужности Помоћник Генералног Директора Државног Рачуноводства и Буџета, остале Генералне Директоре заступа у дужности најстарији присутни начелник исте Дирекције, начелника одељења најстарији присутни шеф одсека истог Одељења, а ако одељење нема одсека најстарији присутни

чиновник истог Одлења, Шефа Одсека заступа најстарији присутни чиновник истог Одељења.

У Генералној Дирекцији Државног Рачуноводства и Буџета, Пореза, Царина и Дугова како положај Генералног Директора, тако и положај Начелника одељења и шефова одсека могу се попуњавати само лицима, која имаду диплому правног факултета или које високе финансијске економске школе равне факултету.

За звање Генералног Директора Катастра и Добара као и Начелника Одељења и Шефа Одсека у Генералној Дирекцији Катастра и Добара, потребна је спрема техничког односно пољопривредног факултета.

Генерални Директор мора имати најмање 15 година, Начелник Одељења најмање 12 година, а шеф одсека најмање 8 година ефективне државне финансијске службе.

Ова предходна служба за односна звања у Генералној Дирекцији Катастра као и за хемичаре Генералне Дирекције Пореза и Царина не мора бити финансијска.

Одсеке за умножавање и чување катастарских и пореских елабората у Генералној Дирекцији Катастра, одсеке у Генералној Дирекцији Рачуноводства и Буџета, изузимајући одсеке: за израду буџета, за финансијске студије и статистике, за извршење буџета, за самоуправне буџете и самоуправне приходе; затим одсек финансијске контроле у Генералној Дирекцији Пореза, одсек књиговодства у Генералној Дирекцији Царина, одсек ликвидатуре и књиговодства Генералне Дирекције Дугова, у недостатку чиновника са предњим школским квалификацијама могу водити и чиновници 2. категорије, прве групе задржавајући и даље своју категорију.

Генералне Дирекције. Члан 10. Генералних Дирекција има пет и то: За Државно Рачуноводство и Буџет, за Порезе, за Царине, за Катастар и Државна Добра, за Државне Дугове.

Општа је надлежност Генералних Дирекција:

1.) да управљају руководе и воде надзор и инспекцију над свима пословима око примене закона и законских прописа своје гране у целој земљи;

2.) да припремају законске предлоге из области њихове надлежности, спремају нацрте правилника и министарских наредба а и сами издају своје наредбе по начелним питањима у духу и границама закона;

3.) да надлежном месту стављају предлоге за постављење, унапређење, премештање, пензионисања и отпуштања из службе, као и за прелазе на виши степен основне плате и станирице чиновника и осталих службеника своје струке;

4.) да примењују и извршују одредбе закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда за особље своје струке у границама специјалних овлашћења која им буду дага од Министра Финансија.

5.) да траже отварање кредита по својој струци, да их ангажују за материјалне расходе и издају налоге за исплату сагласно законским прописима;

6.) да се старају о смештају својих надлештава, установа и органа и о одржавању у исправном стању државних објеката употребљених у горње сврхе;

7.) да врше све друге послове, који им се ставе у дужност специјалним законима, уредбама, правилницима или наредбама Министра Финансија.

1. Генерална Дирекција Државног Рачуноводства и Буџета. Члан 11: (изостављен).

2. Генерална Дирекција Пореза. Члан 12: (изостављен).

3. Генерална Дирекција Царина Члан 13: (изостављен).

4. Генерална Дирекција Катастра и Добара. Члан 14. I. Специјалне дужности Генералне Дирекције Катастра и Добара јесу :

1.) да управља радовима, који у закону о непосредним порезима и закону о катастру падају у њену надлежност у циљу утврђивања катастарског чистог прихода и пореза наземљиште;

2.) да руководи и контролише радове на изради потребних планова и елабората, који ће служити као подлога за састав баштинских књига и техничких пројеката;

3.) да руководи и контролише израду ситуационих планова вароши и варошица, који ће служити за катастар, а општинама за израду регулационих и нивелационих планова. Ако општинне раде такве планове у својој режији, да контролише техничке радове, а ако их раде путем предузимача, да одобрава уговоре и контролише радове;

4.) да руководи и контролише све радове на триангулацији, нивелману, новом премеру, класирању земљишта, техничкој и пореској изради катастарских елабората, техничком

и пореском одржавању катастра, и на чувању и умножавању катастарских елабората и издавању извода истих;

5.) да се стара за набавку потребних иструмената, алата и матерјала и за њихово чување и одржавање;

6.) да према правилнику од 16. маја 1924. год год. Број 2439. издаје овлашћење за вршење цивилних, геометарских и и комасационих радови и да котролише све геометарске радове цивилних инжињера и геометара.

7.) да израђује и штампа обрасце и упуства за све радове на премеравању и катастру.

8.) да води евиденцију свију државних добара, у колико за ово нису надлежне друге власти;

9.) да се стара о прибављању пуноважних доказа, у колико их нема, в својини свих добара, и да тим доказима рукује;

10.) да се стара о рационалној експлоатацији ових добара и о благовременој наплати закупнина за добра дана под закуп;

II. Генерална Дирекција Катастра дели се на два одељења:

1.) Техничко Одељење;

2.) Катастарско Одељење.

Техничко Одељење дели се на два одсека:

1.) Одсек за триангулацију и нивелман;

2.) Одсек за нове премере.

Катастарско одељење дели се на четири одсека;

1.) Одсек за одржавање катастра;

2.) Одсек за класирање земљишта;

3.) Одсек за умножавање и чување катастарских и пореских елабората;

4.) Одсек добара.

Административно-персонални и књиговодствени послови се обављају у засебним одсечима, који стоје непосредно под Генералним Директором.

5. Генерална Дирекција Дугова Члан 13. (изостављен),

II. ФИНАНСИЈСКЕ ДИРЕКЦИЈЕ.¹⁾

Члан 16. Као непосредно подређене Министарству Финансија постоје Финансијске Дирекције.

Финансијских Дирекција има 14 са седиштем: у Љуб-

¹⁾ Територијална подела претрпиће — по чувењу — неке измене. —

љани, Загребу, Сплиту, Бањој Луци, Осеку, Новом Саду, Београду, Сарајеву, Мостару, Нишу, Крагујевцу, Скопљу Битољу, и Подгорици,

1) *Љубљанска Финансијска Дирекција* обухвата подручја политичких срезова: Брежишког, Камнишког, Кочевског, Крањског, Кршког, Лашког, Литијског, Логашког, Љубљанског, са градом Љубљаном, Новомешког, Радовљишког, Чрномелског, Горњеграјског, Долњелендавског, Дравоградског, Коњишког, Љутомерског, Мариборског — леви брег, Мариборског — десни брег са градом Марибором, Мурскособотског. Птујског са градом Птујем, Словенграшког, Цељског са градом Цељем и Шмарског;

2) *Загребачка Финансијска Дирекција* обухвата подручја политичких срезова: Прелошког, Чаковског, Вараждинског, Великогоричког, Доњестубичког, Дугоселског, Загребачког, Зелинског, Златарског, Ивањечког, Јастребарског, Клањечког, Крапинског, Крижевачког, Лудбрешког, Новомарофског, Писаровинског, Преградског, Самоборског, Сисачког, Чазманског, Бјеловарског, Гарешничког, Ђурђевачког, Копривничког, Кутинског, Брињског, Војнићског, Врбовског, Вргиимоског, Глинског, Госпићског, Делничког, Карловачког, Кореничког, Костајничког, Новљанског, Огулинског, Нови, Оточачког, Перушићског, Петрињског, Сењског, Слуњског, Сушачког, Удбинског, Каставског, Цриквеничког, Чабарског и градова: Бакра, Карловца, Петриње, Сења, Сушака, Вараждина, Загеба, Крижеваца, Сиска, Бјеловара, Копривнице и острва Крка, Пага и Раба.

3) *Силбишка Финансијска Дирекција* обухвата подручја политичких срезова: Грачачког, Доњолапачког, Ливањског, Еенковачког, Брачког, Книнског, Пречког, Биоградског, Сињског, Сплитског, Макаарског, Хварског, са острвом Висом, Шибеничког, и целог осталог острвља северно од Корчуле, изузимајући Паг и Раб.

4) *Бањалучка Финансијска Дирекција* обухвата подручја политичких срезова: Дворског, Цазинског, Бихаћског, Крупског, Босансконовског, Дубичког, Босанскоградишког, Приједорског, Санскомотског, Петровачког, Кључког, Гламочког, Јајачког, Мркоњићградског, Бањалучког градског и сеоског Которварошког, Тешањског, и Прњаворског;

5) *Осечка Финансијска Дирекција* обухвата подручја по-

литичких срезова: Славонскобродског, Дервентског, Градачачког, Брчког, Шидског, Валповског, Вировитичког, Грубишнопољског, Даруварског, Доњомихољачког, Ђаковачког, Нашичког, Новоградишког, Новског, Осијечког, Пакрачког, Пожешког, Слатинског, Винковачког, Вуковарског, Жупањског, Илочког, Батињског, Дарђанског, и градова: Сл. Врода, Винковаца, Вировитице, Вуковара, Осјека, и Сл. Пожеге.

6) *Новосадска Финансијска Дирекција* обухвата подручја политичких срезова: Апатинског, Кулског, Новосадског, Озачког, Паланачког, Сомборског, Тополског, Тителског, Старобечејског, Сенђанског, Новокањишког, Новобечејског, Жабалског, Великокикинског, Великобечкеречког, Јаше Томића и градова: Новог Сада, Сомбор, Суботице, Великог Бечкера и Белике Кикинде;

7) *Београдска Финансијска Дирекција* обухвата подручја политичких срезова: Ковачичког, Панчевачког, Алибунарског, Белоцркванског, Вршачког, Ковинског, Земунског, Иришког, Митровичког, Румског, Старопазовског, и градова: Земуна, Петроварадина, Сремске Митровице, Сремских Карловаца, Панчева, Беле Цркве, Вршца, и Београда; затим срезова: Београдског, Врачарског, Посавског, Грочанског, Јасеничког, (Паланка), Колубарског (Лазаревац), Космајског, Орашког, Подунавског, Азбуковачког, Јадранског, Мачванског, Бијељинског, Посавотамнавског, Поцерског, Рађевског, Ваљевског, Колубарског (Мионица), Подгорског, Посавског, Тамнавског, Голубачког, Звишког, Моравског, Млавског, Пожаревачког, Рамског, и Хомољског;

8) *Сарајевска Финансијска Дирекција* обухвата подручја политичких срезова: Грачаничког, Тузланског градског и сеоског, Зворничког, Сребрничког, Власеничког, Кладањског, Маглајског, Жепачког, Зеничког, Травничког, Бугојанског, Фојничког, Височког, Сарајевског, Рогатичког, Вишеградског, Фочанског, Чајничког, Плеваљског, Прибојског, Милешевског, и Нововарошког;

9) *Мостарска Финансијска Дирекција* обухвата подручја политичких срезова: Прозорског, Дувњанског, Имотског, Коњичког, Мостарског градског, и сеоског, Корчуланског, Столачког, Љубинског, Билећског, Требињског, и Дубровачког

10) *Нишка Финансијска Дирекција* обухвата подручја политичких срезова: Бољевачког, Брзопаланачког, Заглавског,

Зајечарског, Кључког (Кладово), Крајинског, Неготинског, Поречког, Тимочког, Алексиначког, Сокобањског, Белопаланачког, Власотиначког, Лесковачког, Лужничког, Моравског, (Житковац), Нишавског, Нишког, Сврљишког, Царибродског, Босилградског, Масуричког, Пољаничког, Косаничког, Јабланичког, Лабског, и Добричког;

11) *Крагујевачка Финансијска Дирекција* обухвата подручја политичких срезова: Гружанског, Јасеничког (Аранђеловац), Качерског, Крагујевачког, Лепеничког, Љубићског, Таковског, Беличког, Деспотовачког, Левачког, Параћинског, Ресавског, Темнићског, Ариљског, Златиборског, Пожешког, Рачанског, Ужичког, Црногорског, Жупског, Копаоничког, Ражањског, Расинског, Трстеничког, Трнавског, Студеничког, Сјеничког, Моравичког, Жичког, Драгачевског, Дежевског, и Штавичког;

12) *Скојска Финансијска Дирекција* обухвата подручја политичких срезова: Вучитрнског, Митровичког (Косовска Митровица), Дреничког, Гњиланског, Кривопаланачког, Прешевског, Горског, Грачаничког (Приштина), Неродимског, Подгорског, Подримског, Шарпланинског, Велешког, Галичког, Горњополошког, Доњополошког, Жеглиговског, Качаничког, Кратовског, Поречког, Скопског, Кочанског, Царевоселског, Малешког, Озчеполског, Радовишког, Штипског, Дојранског, Струмичког, Бевђелијског, и Неготинвардарског;

13) *Битољска Финансијска Дирекција* обухвата подручја политичких срезова: Битољског, Дебарског, Кавадарског, Кичевског, Крушевачког, Мориховског, Охридског, Преспанског, Прилепског и Струшког;

14) *Подгоричка Финансијска Дирекција* обухвата подручја политичких срезова: Андријевичког, Барског, Беранског, Бокопоторског, Данилоградског, Ђаковичког, Источког, Колашинског, Никшићског, Пећског, Подгоричког, Цетињског Шавничког, и Белополског.

Члан 17. На челу Финансијске Дирекције стоји Финансиски Директор, који мора бити дипломирани правник и имати најмање 14 година ефективне државне службе у финансијској струци.

Финансијског Директора кад је одсутан, заступа у дужности најстарији шеф одељења Дирекције водећи и даље и своје послове.

Финансијски Директор одговоран је за ред и брзо от-
прављање послова, који се овом Уредбом стављају у над-
лежност Финансијске Дирекције. Он се стара, да се инспек-
циона служба правовремено и најсавесније извршује и да се
на време предузимају одговарајуће законске мере. Дужност
му је, да повремено подноси своје извештаје Министарству
Финансија о раду у појединим одељењима и да повремено
и сам извршује инспекцију подређених надлештава и органа

Члан. 18. Финансијски Директор поставља и отпушта
дневничаре финансијске дирекције и подчињених надлештава
у границама отворених му кредита.

Он има право да одобрава осуства и боловања служ-
беника до 40 дана у границама државе.

У границама отворених кредита финансијски Директор
решава о:

оправкама државних зграда за подручна финансијска над-
лештва до суме од 200.000.— динара;

набавкама и оправкама свих потреба за магацинску и
царинску службу, као и набавки олова и оправки кљешта
за пломбирање од суме од 50.000.— динара;

осигурању робе у магацинима са годишњом премијом
до суме од 50 000.— динара;

накнади штете приватним лицима по чл. 24. Цар. За-
кона до суме од 20.000.— динара;

оправци каса за царинарнице и пореске управе до суме
5.000.— динара;

набавци канцеларијског материјала, трошкова око сеобе
и преноса инвентара и исплату телефонских такса до суме
од 50.000.— динара;

привременим издацима на основу чл. 131. Закона о
Држ. Рачуноводству од суме од 5.000.— динара за службена
путовања и сеобу;

набавци огрева, осветлења и набавци и оправци наме-
штаја до суме од 50.000.— динара;

одобрава уговоре о закупу са годишњим закупом до
50.000.— динара;

Финансијски Директор надлежан је и за расходовање
неупотребљивих инвентарских ствари подручних надлештава
и органа у инвентарској вредности до 5.000.— динара;

Члан 19. Инспекциону службу код подређених надле-

штава и органа врше старији у струци добро спремни чиновници надлежног одељења по писменом наређењу Финансијског Директора. Инспекција се има извршити код сваке пореске и катастарске управе, код сваке царинарнице и сваке среске управе финансијске контроле редовно најмање дваред годишње, ненадано, и то прва у току првог а друга у току другог полгођа. Прва редовна годишња инспекција код пореских управа и царинарница има се извршити по стручним чиновницима одељења за непосредне порезе односно царине, и мора обухватити целокупно пословање, дакле и благајничко-рачуноводско.

Друга редовна годишња инспекција ограничава се код пореских управа искључиво на благајничко-рачуноводско пословање и могу је вршити и чиновници одељења за државно рачуноводство.

Друга редовна инспекција може изостати, ако је надлештво било већ прегледано други пут којим другим поводом.

Извештај о сваком извршеном прегледу мора бити исцрпан и мора се доставити шефовима одељења у чију надлежност спадају поједини послови о којима је реч у извештају, да би они предузимали и предлагали потребне мере због констатованих недостатака и неправилности.

Члан 20. Финансијска Дирекција дели се у пет одељења и то:

- 1) за државно рачуноводство;
- 2) за непосредне порез;
- 3) за трошарину, таксе и финансијску контролу;
- 4) за царине и
- 5) за катастар и државна добра.

Остали послови стоје непосредно под руководством Финансијског Директора.

У којима ће Финансијским Дирекција и са којом територијалном надлежношћу постојати царинска одељења одредиће наредбом Министар Финансија.

За територију једне или више Финансијских Дирекција поставља се заступник Државног Правобраниоца, који ради у посебном одсеку подређеном непосредно Финансијском Дирекцијом.

На челу одељења стоји шеф одељења, који мора имати спремну прописану за односне шефове одсека Генералне Дирекције (члан 9.) и најмање 8 година ефективне државне фи-

нансијске службе. Шефа Одељења, кад је отсутан заступа најстарији шеф одсека његовог одељења, а ако одељење нема одсека, заступа га по рангу најсторији чиновник истог одељења.

Одељења Финансијске Дирекције могу се по потреби службе и обилности послова делити у одсеке са шефом на челу сваког таквог одсека.

Дужност је шефа одељења да руководи свима пословима свога одељења. У стручним текућим пословима свога одељења а у границама надлежности Финансијске Дирекције, издаје наређење подређеним надлештвима и органима и по овлашћењу од стране Директора потписује их испред Дирекције изузимајући наредбе, које се ма којим начином морају прокњижавати (кредити, исплате, задужења, отпис, повраћаји и т. д.) Сва ова потоња наређења као и стручне извештаје вишој или координираној власти, поред Финансијског Директора, потписује и шеф одељења као стручно одговорни чиновник. На овакве извештаје Генералним Дирекцијама може Финансијски Директор стављати и своје личне напомене, у колико се не слаже са шефом одељења.

Одељење за Државно Рачуноводство и Буџет. Члан 21. (изостављен).

Одељење Непосредних Пореза. Члан 22. (изостављен).

Одељење за трошарину, таксе и Финансијску Контролу. Члан 23. (изостављен).

Одељење за Царине. Члан 24. (изостављен).

Одељење за Катастар. Члан 25. Одељење за катастар има ове дужности:

1) да води и контролише техничко и пореско одржавање катастра и класирање земљишта;

2) да на основу новог премера или обнове старог израђује катастарске елаборате и шаље их на одобрење Генералној Дирекцији Катастра;

3) да прегледа и одобрава радова цивилних инжињера и геометара око деобе земљишта, парцелације, комасације и других аграрних операција;

4) да решава све жалбе против техничког и пореског одржавања катастра;

5) да се стара о свима државним добрима којима управља Генерална Дирекција Катастра и Добара;

6) да скупља статистичке податке, техничке и пореске природе о катастарском приходу, културама и о величини парцела;

7) да врше и све друге послове, који се ставе у надлежност законом или наредбом Министра Финансија, односно Генералног Директора Катастра и Добара.

III. Органи непосредно подређени Финансијским Дирекцијама. 1. *Пореске Управе.* Члан 26. (изостављен).

2. *Царинарнице.* Члан 29 до 33. (изостављен).

3. *Катастарске Управе.* Члан 34. Катастарске Управе су надлежне:

1) да непосредно воде техничко и пореско одржавање катастра и класирање земљишта;

2) да врше увиђаје ради ослобођења од порезе и других повластица на порез од земљишта, према постојећим прописима;

3) да сваке године до одређеног времена закључују књиге и са разрезаном порезом на земљиште предају пореским управама, а о томе поднесу извештаје Финансиској Дирекцији;

4) да прегледају и одобравају мање радове цивилних инжењера и геометара око деобе парцела;

5) да дају изводе из оних катастарских елабората, који су код њих на чувању.

Члан 35. На челу сваке Катастарске Управе стоји шеф са свршеним техничким факултетом или геометарских одсеком средње техничке школе, који поред година службе прописаних законом о чиновницима мора имати најмање 5 година катастарске службе а улази у I. или II. категорију према школским квалификацијама. За остало особље катастарске службе при катастарским управама потребна је спрема прописана за чиновнике II категорије. За вршење ове службе могу се по потреби постављати и катастарски чиновници I категорије.

Члан 36. У крајевима у којима није извршен премер или се врши обнова премера образоваће се решењем Министра Финансија, а на предлог Генералне Дирекције Катастра засебне катастарске секције са задатком, да врше триангулацију

нивелмаи и премер и биће подчињене непосредно Генералној Дирекцији Катастра

На челу тих Секција стоје шефови са свршеним техничким факултетом, или геометарским одсеком средње техничке школе, који поред година службе прописаних законом о чиновницима морају имати најмање 5 година катастарске службе ако су са свршеним факултетом, или најмање 8 година, ако су са средњом техничком школом.

На рад се додељује потребан број стручног и помоћног персонала који улази у I, II и III категорију према школским квалификацијама. затим дневничари и раденици.

4. Среске Управе Финансијске Контроле. Члан 37. (изостављен).

5. Прелазна Наређења. Члан 38. (I до XVI. изостављен).

XVII. Од 1. јануара 1929. године укидају се Дирекције Катастра у Новом Саду, Сарајеву и Љубљани. Надзорништво за одржавање Катастра у Сплиту, Катастарална Мапна Архива у Љубљани и Катастарска Управа ма ново премеравање, односно за евиденцију земљишног катастра, Надзорништво Катастарске реамбулације, Надзорништво Катастарске Измере. Архив Мапа у Загребу и Надзорништво Очеvidности Земљарине у Загребу и Новом Саду. Агенде ових надлештава од тог дана прелазе у надлежност Катастарских Управа, односно Финансијских Дирекција и Генералне Дирекције Катастра, према одредбама ове Уредбе. Укидају се на територији Босне и Херцеговине, Словеначке и Далмације Среске Катастарске Евиденције с тим, да њихове агенде прелазе у надлежност Катастарских Управа.

XVIII. У колико у предњим одредбама о преносу надлежности и ликвидацији досадањих агенда укинутих надлештава није што предвиђено, одредиће у сваком конкретном случају Министар Финансија.

XIX. Кредити за сва нова надлештва, у која улазе надлештва овом Уредбом укинута, подмириваће се за последњих три месеца буџетске 1928/29. године из одобрених кредита за исту годину за укинута надлештва.

Члан 39. Чиновници, који немају квалификације предвиђене Уредбом о организацији Финансијске службе за поједина звања, али се већ налазе у категорији, која се за та

звања траже, могу и без тих квалификација бити постављени на односне положаје.

Члан 40. Ова уредба стаје на снагу кад се објави у Службеним Новинама“.

Број 7494.

9. октобра 1928. године,

Београд

Министар Финансија,
Д-р Н. Суботић, с. р.

Посланик о Катастру.

Наша дневна штампа бележила је по професионалној дужности поједине стадије код доношења закона о катастру земљишта. Већих расправа и оцена било је врло мало. Стога је нарочито запажен чланак „Г. Др. Калуђерчић о закону о катастру“ у дневнику „Политика“ од 26. новембра ове год. Док у првом делу чланка даје сама редакција опште информације, цитирана је даље изјава г. посланика, у којој су изнете мисли о значењу катастра, критика законског предлога, његове последице за економски живот, а напосе за коначно сређивање аграрних односа у Босни и Херцеговини. Чланак је интересантан, јар долази ван геометарских редова и што гледа на закон по његовим практичним последицама; стога га доносимо у целости:

„Пред Народну Скупштину долази данас на решавање предлог закона о катастру земљишта, који је свршен у скупштинском одбору. Катастар земљишта израдиће се на основу премера, класирања и процене земљишта и има да послужи за правично и равномерно опорезивање земљишта у вези са већ донетим законом о непосредним порезима, који ступа на снагу 1 јануара 1929 године и по коме се изједначају сви порески системи. Различите пореске основице, које су досада наносиле штету и државној каси и неправно погађале појединце, дошле су отуда што, су системи катастра и пореске основице рађене по разноликом законодавству, због чега су биле неравномерности код разних покрајина и давале су често пута оправдане разлоге за протесте и пребацивања да не постоји једнакост у оптерећењу грађана из разних покрајина.

Катастар земљишта поздравиће сви они којима је по-

знато, да катастар постоји у свакој културној и напредној држави, а порески обвезници учиниће то исто кад осете да их терети правично и правично и правилно погађају. Нарочито ће земљарина бити наплаћивана на основу класирања самог земљишта, које ће се груписати у следеће културе: њиве, вртови и воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци и планине, шуме и т. д.

За Србију, Јужну Србију и Црну Гору катастар земљишта је једна новина. И у тим покрајинама неће у будуће за порезивање бити меродаван положај земљишта и врста усева, која на земљишту успева, већ ће се пореска основица одређивати на основу катастарског приноса.

Сем тога, катастар неће служити само горе изложеном циљу, већ ће он послужити и као подлога оснивање баштинских књига (грунтовница), које такође, у Србији и Црној Гори досада нису постојале, а чије постојање омогућава тачан преглед и процену имовине вредности грађана и олакшава им хипотекарни кредит и брже преношење имања у свим операцијама куповине и продаје.

Да би нам објаснио важност овога закона и његове последице и утицај на економске односе, обратили смо се г. др. Бранку Калуђерчићу, народном посланику, члану одбора за доношење закона о катастру, те нам је дао ово своје мишљење:

— Предлог закона о катастру земљишта је примљен у катастарском одбору Народне Скупштине углавном у редакцији предложеној од г. министра финансија и на дан 10 новембра 1928 године упућен Народној Скупштини да га она прими онако како га је одбор усвојио.

Одмах у почетку морам да нагласим да је ретко који предлог закона израђен овако прецизно и у детаљима као овај. Све дефиниције и одредбе тако су концизне и јасне (а то је од нарочите важности за порески закон) да је самовоља пореских органа готово искључена, а правилна, једнака и праведна примена закона осигурана.

Премда и по овоме закону (члан први) катастар земљишта служи, и ма да служи као подлога за праведно опорезивање земљишта, а истовремено и као подлога за израду баштинских (грунтовних, земљишних) књига, ипак је у закону дошао до потпуног израза принцип, да су катастар и грунтовница две разне власти, да се катастар и грунтовница у

своме раду могу и требају узајамно потпомагати и допуњавати (чл. 43) али да ипак не могу бити једно надлештво као што су то тражили неки „стручњаци“, јер катастар припада пореској власти, а грунтовница судској власти, а то су две разне власти које се ни пошто не могу сјединити у једно надлештво.

Закон о катастру је нарочито важан за оне покрајине, које још до данас немају катастра (Србија и Црна Гора), јер се увођењем тачног и доброг катастра и грунтовних књига у тим покрајинама стварају трајне културне вредности, значајне не само за те покрајине него и за целу државу, ствара се сигурност приватне својине на некретностима, олакшава се хипотекарни кредит и омогућује се брз и сигуран промет некретнина, а што је најважније, ствара се база за пореско јединство и једнакост. Јер што је Устав за духовно и државно јединство, то је закон о катастру у вези са законом о непосредним порезима за материјално јединство, једнакост и равноправност свих грађана у држави. Разлике у опорезивању, које су досада биле предмет сталних међусобних прекора и пребацивања међу племенима и покрајинама и главно оружје пречанског фронта, а које се без катастара нису могле ни констатовати а камо ли уклонити, сад ће ишчезнути. То се показало одмах код првих премера, на пример у Србији (смедеревски округ) једна општина плаћала је од давнина још пре уједињења земљарину која је одмерена на бази, да у тој општини има хиљаду хектара зиратне земље. Тех премером се установило да та општина има три хиљаде зиратне земље и тек сада постоји могућност да се то исправи.

Сличне коректуре, али у много мањој мери биће потребне и у оним покрајинама, где од пре постоји катастар, јер је од оснивања катастра до данас добар део неплодног и пустиг земљишта искрчен и претворен у зиратно земљиште.

Али и за оне покрајине, које већ од пре имају своје катастре, овај је закон од исто тако велике важности, јер је катастарски премер и класирање земљишта у тим покрајинама, нарочито у Босни и Херцеговини, вршен пре тридесет до педесет година, па је већ застарио, пошто се од ослобођења па до данас на одржавању (евиденцији) катастра радило или врло мало или нимало.

Какву вредност представља катастар и грунтовница Босне

и Херцеговине, види се најбоље по томе да је аустријска управа у години 1915, кад је евакуисала Сарајево, готово сву државну архиву оставила у Сарајеву и рескирала да та архива дође у руке победоносне српске војске (која је онда стајала на неколико километара пред Сарајевом) а само грунтовницу и катастар пренела на сигурно место у Беч. То је разумљиво кад се уважи да је аустријска управа у Босни и Херцеговини на катастру и грунтовници радила пуне три деценије и — мора се признати — свршивши тај посао, свршила једно велико културно дело. На нама је да то дело не само очувамо него да га даље израдимо, усавршимо и подигнемо до висине на којој нам могу завидети и најкултурнији народи западне Европе, јер катастар и грунтовница Босне и Херцеговине у вези са овим законом имају све услове за то.

Са задовољством истичем, да је овај закон у довољно мери узео у обзир стање у Босни и Херцеговини, које је настало иза ослобођења, посветивши нарочиту пажњу одржању и обнови катастра, која је постала потребна услед спровођења аграрне реформе (члан 44). Та је одредба била веома потребна, јер је због слабе евиденције катастра, а нарочито због провођења аграрне реформе, у катастру и у грунтовним књигама Босне и Херцеговине настало такво стање, да у већини случајева ни катастрално ни грунтовно стање не одговара фактичном стању, а често се не слаже ни сам катастар са грунтовником.

То је дошло из више разлога: 1) што се сеоска задруга већ пре оснивања катастра почела нагло распадати, тако да се неколико деценија после оснивања катастра потпуно распала. Дошло је до деобе сеоских имања у великој мери. Браћа су се између себе делила, али те деобе нису проведене ни у грунтовници ни у катастру, јер су турски закони (који су онда и све до скоро били на снази) кметовима забрањивали деобу земљишта под претњом губитка кметовског селишта и 2) што кметови, који су после ослобођења и уједињења постали слободни власници своје земље ни до данас у грунтовним књигама нису укњижени као власници земље, коју обрађују. Шта више има веома много случајева да неко земљиште и данас и у грунтовници и у катастру носи ознаку „кметско селиште“ и да ага (бивши власник) ни данас није брисан ни из земљишних књига ни из катастра. Тако се десило да стање катастра и

грунтовнице у Босни и Херцеговини у већини случајева не одговара фактичном стању и да је рад на ревизији и обнови катастра постао једна прека потреба Босне и Херцеговине. Но, како члан 40 одређује „да су књижења права власности у gruntовним књигама на име нових аграрних сопственика дозвољена искључиво на основи планова и елабората израђених или оверених од стране катастралних власти“, то је јасно да се ново аграрно стање неће моћи провести у gruntовници и катастру све дотле док се не израде планови и елаборати потребни за то.

С тога се ја бојим и то на основи стеченог искуства, да ће наши тежаци још дуго чекати, док постану gruntовници власници земаља, које су добили по аграрној реформи.

Јер да се на терену проведу извиђаји и премеравања, израде планови и елаборати, који су постали потребни услед разних аграрних операција, требало би за сваки срез просечно четири до пет геометара. Митих геометара за сада немамо, а ни г. министар финансија није се побринуо да нам их набави, него је и оно мало геометара, који су нам остали иза раних редукција, запослио на раду око оснивања катастра у Србији, тако да су неки срезови у Босни и Херцеговини остали без геометара и да је рад на евиденцији катастра у Босни и Херцеговини добрим делом замро.

Из изјаве г. министра финансија о новом буџету видим, да у предлогу буџета за 1929—1930 има према лањском буџету једно повећање кредита за своту од округло једанаест милиона динара, које је повећање настало, како г. министар каже, „као последица нових задатака и радова, који падају у надлежност Дирекције Катастра, као што су: припремни радови на увођењу земљаринског катастра у Србији и Црној Гори“, док не види да се у тој изјави макар једном речи помињу кредити, који су апсолутно потребни за одржавање и ревизију већ постојећег катастра у Босни и Херцеговини, јер је евиденција и ревизија катастра исто толико важна и потребна као и оснивање новог катастра. Чланови финансијског одбора из Босне и Херцеговине треба да о овоме поведу рачуна и да Босни и Херцеговини осигурају кредита, јер ће иначе прописи овога закона о одржавању катастра остати само мртво слово на папиру.

За провођење закона о катастру и стално одржавање

катастра потребна је цела војска геометара, коју ми немамо и коју треба стварати. Зато ја држим, да би паметније било, да се у Сарајеву оснује висока геодетска школа, која би, из разлога, које сам горе навео, била много кориснија него правни факултет у Сарајеву, о коме се сада из разумљивих политичких разлога много прича, јер тај факултет заправо не би био правни факултет него нека врста правног мектеба или правне медресе, а то је за Босну и Херцеговину сувишан луксуз, пошто Босна и Херцеговина има далеко већих и пречих народних потреба него што су правне медресе и мектеби.“

ng. Александар Костић.

Дозвољено линеарно одступање полигонских влакова.

Једна од најважнијих операција код премера је мерење полигонских страна с обзиром на тачност коју желимо да постигнемо за координате полигонских тачака. У исто време захтева нарочиту пажњу и много времена — дакле утиче много на цену једног премера.

Данас се мерење страна врши директним мерењем челичним пантљикама по терену и у новије доба почиње се примењивати мерење страна оптичким путем. Овај последњи начин није још у пракси толико примењен да се може добити једно искуство за општу примену. Несумњиво је потребно да, применом овог начина за добијање дужина полигонских страна, постигнемо бар ону тачност коју нам пружа директно мерење као и да добијемо у времену и цени т.ј. да буде бржи и јефтинији. У овом чланку неће бити сада речи о мерењу страна оптичким путем већ о постигнутом резултату у погледу тачности директним мерењем страна челичном пантљиком од 50 м.

У Србији, где се врши потпуно нови катастарски премер, у већини општина су полигонске стране мерене челичном пантљиком од 50 м. Међутим, за дозвољена одступања између два мерења као и за укупно линеарно одступање полигонских влакова узета су она из Пруског правилника и то:

$$\begin{array}{llll} \text{за I категорију терена} & a = 0,01 & \sqrt{4s + 0,005s^2} \\ \text{„ II „ „ „} & a = 0,01 & \sqrt{6s + 0,0075s^2} \\ \text{„ III „ „ „} & a = 0,01 & \sqrt{8s + 0,01s^2} \end{array}$$